

Pilegrimsleden fra Hellerud gård til Amtsbrua

Kulturminnene som blir presentert på kommunens hjemmesider i 2004 dreier seg om veier. Folk har til alle tider foretatt ferder over kortere eller lengre strekninger, over jorder, gjennom skoger, over vann til fots, på hesterygg, i kjøretøy av alle slag. Spor etter ferdselen finner vi på kryss og tvers i kommunen.

Vi har delt inn Pilegrimsleden i Bærum i tre. Strekningen fra Faabro ved Oslogrensen til Haslum kirke beskrives i månedens kulturminne for juni. I månedens kulturminne for juli beskrives traséen videre fra Haslum kirke gjennom Bærumsmarka og ned i Lommedalen til Hellerud gård. Denne måneden følger vi leden fra Hellerud til Amtsbrua på fylkesgrensen mellom Akershus og Buskerud. (Se mer i den generelle innledningen i månedens kulturminne for juni 2004).

Fra Hellerud følger pilegrimsleden en delvis bevart ridevei opp til Øvre Kirkeby. På veien dit passerer den nedlagte Lommedalen skifabrikk hvor de kjente Bonna-skiene ble produsert. Hundre meter nord for Øvre Kirkeby ligger det en merket gravhaug fra bronse- eller jernalder. Deretter krysser leden Lomma og fortsetter på Gamleveggen til Øvre Johnsrud.

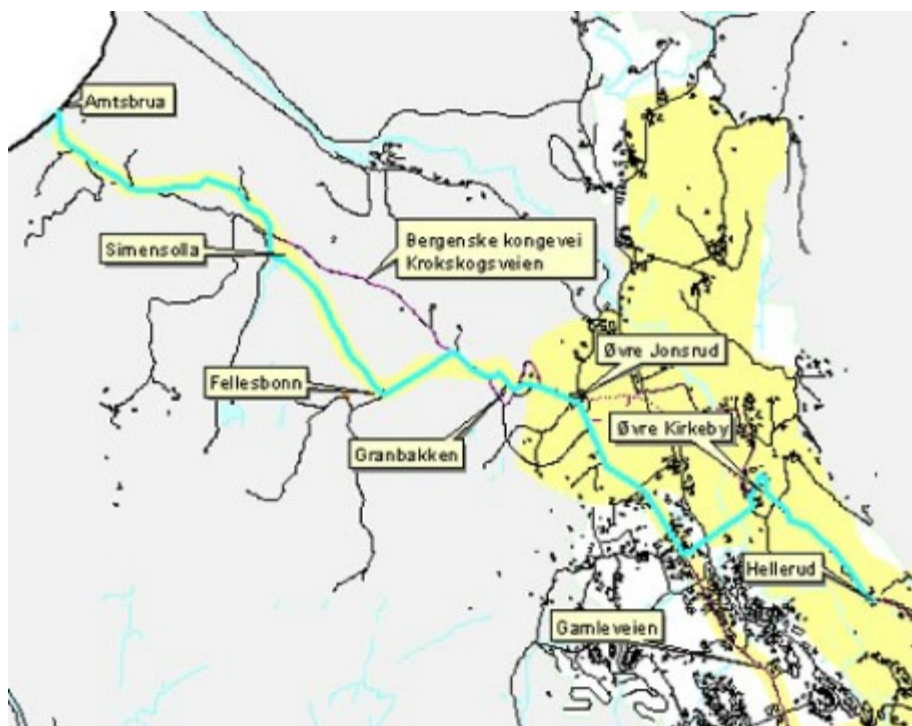
Gården har vært skystasjon og bevertningssted i mange hundre år. Den er registrert som gjestgivergård i 1792. Gårdstunet er godt bevart med hovedbygningen fra tidlig 1800-tall og bryggerhuset fra 1860. Det var stor trafikk over tunet i 1840-1850-årene. Her var det en færdingstue hvor ukondisjonerte kunne overnatte, og krøtterhandlerne rastet her på vei til Christiania med dyr fra Vestlandet og Hallingdal. Hadeland glassverk førte også store lass med produkter til Glasmagasinet over tunet.

Øvre Johnsrud ble kalt porten til Ringerike og herfra går vi inn i Krokskogen, beskrevet i Snorre som Kroka skogir. Leden følger stort sett den bergenske kongevei. Den ble anlagt av generalveitendant Peder Anker på 1790-tallet og begynnelsen av 1800-tallet. Kongeveien var en oppfølging av bestemmelsen fra 1786 om at hovedveiene skulle være kjørbare med hest og kjerre. Men allfarveien over skogen til Ringerike har vært brukt i uminnelige tider. Kong Magnus Lagabøter brukte den i 1276 og biskop Jens Nilssøns i 1594. Simensolla ligger nær Simensplassen. Den har vært en sikker vannkilde også for folk som har ferdes etter veien. Leden passerer Fellesbonn, et av de utallige minnene i marka etter kullbrenningen som skaffet kull til Bærum Verk. Kullbrenning var selve livsnerven i skogsfolkens økonomi så lenge jernverket var i drift; 1610-1872.

Amtsbrua ved Langebrutjern Foto: A. Mykleby

På Amtsbrua ved Langebrutjern går leden inn i Buskerud. Amtsbrua er en rundbuet steinbro og del av kongeveien som Peder Anker fikk ferdigstilt fram til Langebru i 1807. Navnet Langebru er knyttet til jordbruene som sikret ferdselen over den lange myrdraget her i eldre tider.

Karin Solberg, Liv Frøysaa Moe